

Jaarverslag Pharmacon

2019

Dit jaarverslag is een uitgave van stichting Pharmacon

Stichting Pharmacon
Bisonspoor 332

Postbus 1262
3600 BG Maarssen

Telefoon 0346 584210
Fax 0346 584201

E-mail examens@pharmacon.nl
www.pharmacon.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Profiel	5
Visie	5
Verantwoordelijkheid.....	5
Taken.....	5
Organisatiestructuur.....	6
Bestuur	6
Examencommissie	6
Raad van Toezicht	6
Beleid.....	7
Kwalificatiestructuur vakdiploma's.....	7
Communicatie.....	8
Kwaliteit examinering.....	9
Toetskader VWS.....	9
Exameneisen en -samenstelling.....	9
Examinering in de praktijk.....	11
Examenondersteuning.....	14
Resultaten	15

Voorwoord

Afsluiting jubileumperiode

2019 was een enerverend jaar voor Stichting Pharmacon. Op 19 maart hebben we het 75-jarig bestaan van de stichting gevierd met een drukbezocht congres. Het thema van het congres was *“75 jaar Pharmacon, daar worden drogisten wijzer van”*.

Tijdens het congres zijn de uitkomsten van een drietal onderzoeken gepresenteerd die in 2018, in opdracht van Stichting Pharmacon, zijn uitgevoerd. De belangrijkste conclusies van dit onderzoek zijn dat huisartsen bereid zijn om meer samen te werken met de drogist en dat de drogist zich duidelijker kan presenteren als gediplomeerd adviseur bij de verkoop van zelfzorggeneesmiddelen. Pharmacon zal de uitkomsten van de onderzoeken en het congres gebruiken om het beleid naar de toekomst verder aan te scherpen. Met name richting de veranderende rol van de drogist als poortwachter van de eerstelijnszorg. Meer hierover is te vinden op www.pharmacon.nl.

Wijzigingen binnen de stichting

Binnen het bestuur en de examencommissie zijn er in 2019 een aantal wijzigingen geweest. Zo heeft de examencommissie in december afscheid genomen van mevrouw Coté. Wij danken haar voor de tomeloze inzet voor de stichting sinds de jaren '90. Binnen de Raad van Bestuur heeft de heer drs. Metz de rol van penningmeester overgenomen van de heer Gloudemans die op zijn beurt zitting heeft genomen in de Raad van Toezicht. Mevrouw Pluijgers MD MSc is benoemd tot voorzitter van de Raad van Toezicht.

Goede basis voor de toekomst

Kwaliteit en transparantie staan bij Pharmacon voorop. In 2019 heeft Pharmacon de toetsing aan de 'Beleidsregels aanwijzing examenorganisaties drogisterijbranche' succesvol doorlopen. Een positieve toetsing was een voorwaarde vanuit het Ministerie van Volksgezondheid, Wetenschap en Sport (VWS) om de aanwijzing van Stichting Pharmacon als examenorganisatie met 5 jaar te verlengen.

Met de verlenging van de aanwijzing vanuit VWS én een gezonde financiële en bestuurlijke bedrijfsvoering heeft Stichting Pharmacon het jubileumjaar 2019 op een geweldige manier afgesloten en ligt er een stevig fundament voor een uitdagende toekomst. Dank aan iedereen die hieraan heeft meegewerkt.

Gijs Metz (penningmeester), Elise Weber (onderwijskundige) en Jalmar Wesselink (voorzitter)

Profiel

Als onafhankelijk (non-profit) exameninstituut is stichting Pharmacon verantwoordelijk voor het ontwikkelen en afnemen van de vakexamens voor de opleidingen Verkoop in de Drogisterij, Assistent-Drogist, Drogist en het verstrekken van de bijbehorende diploma's. Stichting Pharmacon is officieel door de minister van VWS aangewezen als bevoegde examenorganisatie voor de diploma's Assistent-Drogist en Drogist; een onafhankelijke examendeskundige heeft vastgesteld dat Stichting Pharmacon en haar diploma's voldoen aan de eisen die de minister heeft vastgesteld voor aangewezen examenorganisaties. De diploma's van Pharmacon zijn door het Centraal Bureau voor Drogisterijbedrijven erkend voor het keurmerk Erkend Specialist in Zelfzorg. Stichting Pharmacon heeft een professioneel bestuur dat onder toezicht staat van een onafhankelijke en deskundige Raad van Toezicht. Stichting Pharmacon richt zich alleen op het examineren (en houdt zich dus niet bezig met opleiden) omdat haar de overtuiging is toegedaan dat het onafhankelijk en deskundig examineren niet goed samengaat met het opleiden van personen voor de diploma's waarvoor wordt geëxamineerd.

Visie

Deskundig advies over zelfzorggeneesmiddelen draagt bij aan de gezondheid van mensen. En aan een gezonde toekomst voor werkgevers en werknemers in de drogisterijbranche. Daar zet Pharmacon zich dagelijks voor in. Met goede examens en een betrouwbare manier van examineren, werken we mee aan een hoog kennis- en vaardighedenniveau van drogisterijmedewerkers. Kwaliteit en betrouwbaarheid staan voorop.

Verantwoordelijkheid

De consument koopt de meeste zelfzorggeneesmiddelen bij de drogisterij. Omdat het gebruik van zelfzorgmiddelen niet geheel zonder risico is, is het belangrijk dat de verkoop van en voorlichting over deze middelen veilig en verantwoord gebeuren. In de bewaking daarvan speelt Pharmacon een grote rol. Doel daarbij is een adequaat kennis- en vaardighedenniveau van drogisten, assistent-drogisten en andere medewerkers op het gebied van de zelfzorg te bevorderen en borgen. Dit doen we door het kennis- en vaardighedenniveau te toetsen en – indien die toetsing positief uitvalt - kwalificaties te verlenen.

Taken

Stichting Pharmacon is verantwoordelijk voor:

- het ontwikkelen, organiseren en afnemen van de examens, in overeenstemming met de geldende exameneisen;
- het vaststellen van examenreglementen, exameneisen en toetsmatrijzen;
- het behandelen van bezwaren tegen examenresultaten;
- het instellen van de Examencommissie;
- het beheer van het gediplomeerdenbestand.

Organisatiestructuur

Onze organisatiestructuur is volledig gericht op de kwaliteitsborging in het totale werkproces: van het bepalen van de exameneisen tot de uitreiking van de diploma's. Zowel het bestuur van Pharmacon als de examencommissie houdt toezicht op de kwaliteit van de examinering. De praktische uitvoering ervan is in handen van het examenbureau. De Raad van Toezicht houdt toezicht op het beleid van het bestuur en de algemene gang van zaken.

Bestuur

Het bestuur bewaakt de inhoudelijke kwaliteit van de examens en stelt de exameneisen vast. Het bestuur bestaat uit personen uit het bedrijfsleven en specifieke deskundigen met kennis van bijvoorbeeld onderwijs of farmacologie. De leden van het bestuur benoemen zelf nieuwe leden.

In 2019 bestond het bestuur uit de volgende leden:

- Dhr. Jalmar Wesselink (voorzitter)
- Mw. Elise Weber (onderwijskundige)
- Dhr. Harry Gloudemans (penningmeester)

Examencommissie

De examencommissie is verantwoordelijk voor de inhoudelijke kwaliteit van de vragenbank en van de mondelinge examens. Ook biedt de commissie de exameneisen en toetsmatrijzen ter goedkeuring aan aan het bestuur. Het bestuur benoemt de leden van de examencommissie.

In 2019 bestond de examencommissie uit de volgende leden:

- Mevr. L. Zomer, voorzitter
- Mevr. J. van Beekhuizen-Janssen
- Mevr. J.E.M. Coté-Smith

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht is het toezichthoudende orgaan van Pharmacon. De leden van de Raad van Toezicht benoemen zelf nieuwe leden.

In 2019 bestond de Raad van Toezicht uit de volgende leden:

- Dhr. drs. G.W. Metz (voorzitter)
- Mevr. M.J.G.F. Pluijgers van der Velden, MD, MSc
- Dhr. dr. R. Haneveld

Beleid

Kwalificatiestructuur vakdiploma's

De kwalificatiestructuur van de vakexamens in de drogisterijbranche bestaat uit drie zelfstandige niveaus:

Verkoop in de Drogisterij

Het examen 'Verkoop in de Drogisterij' is in feite een basisexamen zelfzorg waarbij wordt getoetst of de verkoper weet welke rol hij of zij heeft bij het ter hand stellen van zelfzorggeneesmiddelen. De verkoper mag bijvoorbeeld niet adviseren over de zelfzorggeneesmiddelen, maar moet wel in staat zijn om bij de klant te achterhalen of er behoefte is aan advies. Ook moet een verkoper bij bepaalde producten de klant op de risico's van het gebruik ervan kunnen wijzen.

Assistent-Drogist

In de vakexamens voor assistent-drogisten ligt de nadruk op advies geven over zelfzorggeneesmiddelen. Alleen de assistent-drogist en de drogist mogen advies geven over de categorie UAD-geneesmiddelen. Om dat goed te kunnen doen, moeten zij de juiste kennis en vaardigheden in huis hebben. Dit wordt door Pharmacon getoetst in de modules Adviseren 1 en Adviseren 2 (of Adviseren Compleet). Heeft een kandidaat deze modules behaald, dan ontvangt hij het vakdiploma Assistent-Drogist.

De volgende indicaties worden getoetst bij kandidaten voor het examen Assistent-Drogist:

- Pijn en koorts	- Huidklachten
- Maag- en darmklachten	- Overige indicaties (kinderziektes, schimmelinfecties, stoppen met roken
- Verkoudheidsklachten	reisziekte, rusteloze benen, nervositeit en noodanticonceptie)

Verder zijn wet- en regelgeving, zelfzorgvoorlichting en communicatie-onderdelen van de examens.

Drogist

Naast het geven van advies over zelfzorggeneesmiddelen, houdt de drogist toezicht op de verkoop daarvan. Dit houdt in dat een drogist moet borgen dat in zijn winkel door alle medewerkers verantwoorde zorg wordt geleverd bij de ter hand stelling van zelfzorggeneesmiddelen. Voor het vakdiploma Drogist moet de kandidaat de modules Adviseren 1 en Adviseren 2 (of Adviseren Compleet) plus de module Toezicht met goed gevolg afleggen.

De volgende indicaties worden getoetst bij kandidaten voor het examen Drogist:

- Pijn en koorts
- Maag- en darmklachten
- Verkoudheidsklachten
- Huidklachten
- Overige indicaties (kinderziektes, schimmelinfecties, stoppen met roken reisziekte, rusteloze benen, nervositeit en noodanticonceptie)

Verder zijn wet- en regelgeving, zelfzorgvoorlichting, communicatie en toezichthouden op de verantwoorde zorg onderdelen van de examens voor Drogist.

Communicatie

Pharmacon informeert haar relaties over nieuwe ontwikkelingen door het versturen van een periodieke nieuwsbrief. In deze nieuwsbrief wordt belangrijk nieuws vanuit Pharmacon vermeld, zoals de komst van nieuwe proefexamens, aangepaste exameneisen en openingstijden van examencentra.

In mei 2019 heeft de jaarlijkse opleidersbijeenkomst plaatsgevonden waarin alle opleiders zijn geïnformeerd over nieuwe ontwikkelingen.

Kwaliteit examinering

Pharmacon hecht grote waarde aan kwaliteitsborging. Dit geldt niet alleen voor het vaststellen van de exameneisen en het samenstellen van de examens, maar ook voor de examenafname en het uitreiken van de diploma's.

Toetskader VWS

Voor de examinering van examenkandidaten die opgaan voor de diploma's Drogist en Assistent-Drogist heeft de commissie Aanwijzing Examenorganisaties Drogisterijbranche richtlijnen voor kwaliteitsborging van de examinering opgesteld. Dit zijn de "Beleidsregels aanwijzing examenorganisaties drogisterijbranche". De commissie Aanwijzing Examenorganisaties Drogisterijbranche is een adviescommissie voor het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Pharmacon laat zich 5-jaarlijks toetsen aan deze beleidsregels door toetsdeskundige mw J. ter Burg, tevens adviseur van de commissie Aanwijzing Examenorganisaties Drogisterijbranche.

In 2019 heeft toetsdeskundige Ter Burg wederom een positieve beoordeling van Pharmacon afgegeven, dat wil zeggen dat Pharmacon voldoet aan de beleidsregels. Het ministerie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft hierop de aanwijzing van Pharmacon als examenorganisatie in de drogisterijbranche verlengd met vijf jaar.

Exameneisen en -samenstelling

De exameneisen worden jaarlijks vastgesteld en gepubliceerd op de website vóór 1 oktober voor het daaropvolgende jaar. Pharmacon informeert de opleiders tijdig via een nieuwsbrief zodat zij de kandidaten kunnen voorbereiden op eventuele wijzigingen. Pharmacon stelt de exameneisen samen naar aanleiding van de eindtermen die het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport opstelt. Bij de exameneisen horen bijlagen waarin zijn opgenomen: de producten (merknamen), werkzame stoffen, terminologie en risicowaarschuwingen.

Op grond van de exameneisen, worden toetsmatrijzen opgesteld die kaderstellend zijn voor de uiteindelijke samenstelling van examenvragen en examens. Hiermee staat het totaal aantal vragen, het aantal vragen per onderwerp en de soort vragen vast en zijn de examens gelijkwaardig opgesteld. De toetsmatrijzen worden jaarlijks vastgesteld door het bestuur op voorstel van de examencommissie.

Examineren vereist behalve inzicht in de leerstof en leerdoelen ook kennis van vraagtechnieken, ofwel het juist formuleren van vragen. Pharmacon heeft een eigen vragenbank ontwikkeld, die onze examencommissie beheert. In samenwerking met onderwijskundigen en praktiserende drogisten uit de examencommissie worden de examenvragen continu geactualiseerd. De examencommissie maakt voor de inhoudelijke kennis over zelfzorggeneesmiddelen gebruik van de volgende bronnen: Farmacotherapeutisch Kompas, Thuisarts.nl en de CBG-MEB voor de bijsluiters.

De vragen in onze vragenbank worden voortdurend getest. Ze moeten zowel de kennis van de kandidaat als de toepassing van die kennis toetsen. Door middel van cases worden inzicht en vaardigheden van de kandidaten getest. Kandidaten die daar goed op scoren, kunnen in de drogisterij de juiste vragen stellen om tot een goed advies te komen. Pharmacon heeft de doelstelling om medewerkers af te leveren die veel kennis hebben van gezondheid en het veilig gebruik van zelfzorggeneesmiddelen.

Op grond van de exameneisen, worden toetsmatrijzen opgesteld die kaderstellend zijn voor de uiteindelijke samenstelling van examenvragen en examens. Hiermee staat het totaal aantal vragen, het aantal vragen per onderwerp en de soort vragen vast en zijn de examens gelijkwaardig opgesteld. De toetsmatrijzen worden jaarlijks vastgesteld door het bestuur op voorstel van de examencommissie.

Praktijkgericht

Pharmacon stelt haar examens zeer zorgvuldig samen. De praktijk is daarbij onze leidraad. In de examencommissie, die de vragen ontwikkelt, hebben twee praktijkdeskundigen zitting. Daarnaast toetst Pharmacon in de contacten met werkgevers of de examens voldoende op de praktijk zijn afgestemd. Regelmatig overleg met opleiders leidt ertoe dat de opleidingen zodanig worden vormgegeven dat kandidaten de vereiste kennis opdoen voor hun diploma.

Examinering in de praktijk

Alle Pharmacon-examens worden afgenomen op de computer. Om fraude tegen te gaan, maken kandidaten hun examen in speciaal hiervoor ingerichte examenlocaties in aanwezigheid van toezichthouders.

Examenlocaties

Het hele jaar door neemt Pharmacon reguliere examens af voor de vakdiploma's Drogist, Assistent-Drogist en Verkoop in de Drogisterij. Kandidaten kunnen zelf kiezen wanneer en waar zij examen doen. Pharmacon stelt doordeweeks meer dan 15 locaties in Nederland beschikbaar om examen te doen. Ongeveer eenmaal per maand kan ook op een aantal locaties op zaterdag examen worden gedaan.

De locaties in Nederland zijn:

Daarnaast hebben we een examenlocatie in Paramaribo, Suriname en is er de mogelijkheid om examen te doen bij ons testcenter op Curaçao.

Boekingsportal

Kandidaten kunnen hun examen inboeken via de boekingsportal op www.pharmacon.nl. Ze kiezen de locatie, de datum en de tijd zelf. Ook de betaling verloopt online. Om fraude te voorkomen, moeten in het boekingsportal exact dezelfde persoonsgegevens (naam, voorletters en geboortedatum) worden ingevoerd als in het identiteitsbewijs staan. Deze worden voorafgaand aan het examen gecontroleerd aan de hand van legitimatie.

Kandidaten die niet over internet of e-mail beschikken, kunnen hun examen boeken door middel van een inschrijfformulier.

Handboek

Pharmacon heeft een handboek ontwikkeld dat alle interne procedures en processen van het examenproces beschrijft. Daarnaast heeft Pharmacon ook een handboek voor het werken met de vragenbank opgesteld. Op deze manier is de kennis van Pharmacon geborgd en kunnen examenkandidaten erop vertrouwen dat eenieder die examen doet, dit op dezelfde wijze doet.

Examenondersteuning

Pharmacon streeft ernaar om zo veel mogelijk kandidaten op een verantwoorde manier te laten slagen zodat voldoende deskundig personeel aan de slag kan in de drogisterijbranche. Om de slagingskans te verhogen, stelt Pharmacon verschillende hulpmiddelen beschikbaar.

Proefexamens

Voor de examens Verkoop in de Drogisterij, Adviseren 1 en 2, Adviseren Compleet en Toezicht zijn proefexamens ontwikkeld. Deze proefexamens zijn een realistische weergave van het reguliere examen en bieden de examenkandidaten ondersteuning in hun examenvorbereiding. De proefexamens kunnen in een digitale omgeving op de website van Pharmacon worden gemaakt. In 2019 is er veelvuldig gebruikgemaakt van de proefexamens, met een totaal van meer dan 2.473 gemaakte proefexamens. Dit is een stijging van het aantal proefexamengebruikers met bijna 15% ten opzichte van 2018.

Exameninzage

Kandidaten die hun examen niet hebben gehaald, kunnen inzage in hun gemaakte examen aanvragen. Op die manier krijgen kandidaten inzicht in de gemaakte fouten en in de materie die zij al wel goed beheersen.

Bijzondere en mondelinge examens

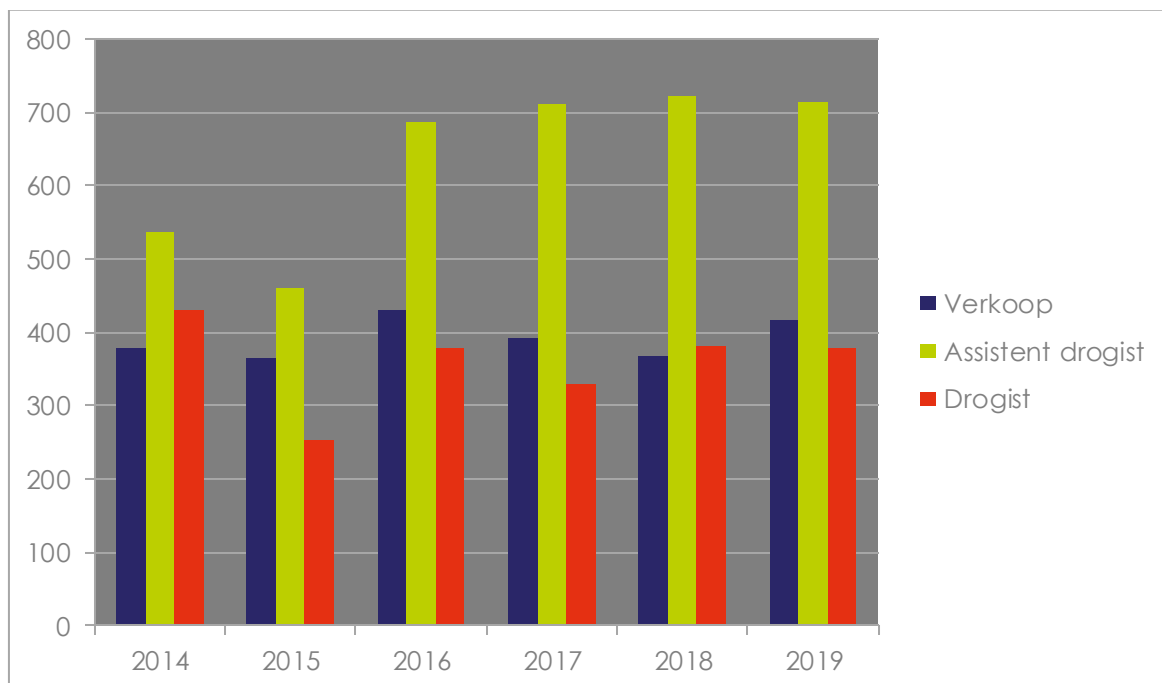
Voor kandidaten die om speciale redenen problemen hebben met het opnieuw afleggen van hun examen in de reguliere examenlocaties, heeft Pharmacon de mogelijkheid gecreëerd om een examen te doen op het examenbureau in Maarsse. De kandidaten krijgen dan eerst inzage in het vorige examen en doen aansluitend examen in een ruimte zonder andere kandidaten. In 2019 is hier 60 keer gebruik van gemaakt.

Kandidaten met bijvoorbeeld ernstige examenvrees of dyslexie kunnen mondeling examen doen. Bij een mondeling examen wordt het examen door een examiner van een beeldscherm voorgelezen. De examenkandidaat klinkt daarbij het antwoord aan. Het mondelinge examens is daarmee gelijk aan het reguliere examen. In 2019 zijn 8 examens mondeling afgenomen.

Resultaten

In 2019 heeft Pharmacon 4532 examens afgenomen. Van alle kandidaten die examens hebben gedaan in 2019, is 73% ook in 2019 geslaagd. Er werden in totaal 1.511 vakdiploma's uitgereikt.

Van alle kandidaten die zijn geslaagd in 2019, is 73% de eerste keer geslaagd. Dat is een mooi percentage waar de opleiders en de examenkandidaten trots op kunnen zijn!

1.511 vakdiploma's

417 Verkopers in de drogisterij	715 Assistent- Drogisten	379 Drogisten
--	--------------------------------	------------------